

„szemtől szembe, embertől emberig”

MESEMONDÓK SZÖVETSÉGE

Storytelling, határok nélkül

Kedves Olvasó, mielőtt rátérünk a rideg valóságra, arra kérlek, egy pillanatra hunyd le a szemed...

...arra kérlek, dőlj hátra, helyezkedj el kényelmesen, és szánj néhány pillanatot arra, hogy eltöprengsz, milyen képet idéz fel benned az a kifejezés, hogy *mesemondó konferencia*.

Nem tűnik túlságosan komolynak, ugye? Nem hibáztatlak érte. A legtöbb ember előtt ilyenkor valami varázslatos, meseszerű kép jelenik meg: furcsa ruhákba öltözött emberek, akiknek toll van a kalapján, és a nyakukban csillogó csecsebecsék lógnak; akik színes kendőket viselnek, mint Szerezhádé, és annyira sokfélék, mint a mesék maguk, férfiak és nők, fiatalok és idősek, alacsonyak és magasak, feketék, fehérek, barnák, jól öltözöttek és kóborlók... ezerféle egzotikus nyelvet beszélnek, miközben együtt ülnek egy tábortűz körül, bort és egyéb italokat kortyolgatva a csillagok alatt, és réges-régi, varázslatos történeteket mesélnek egymásnak.

Nos, ha az előttem megjelenő kép akár egy kicsit is hasonlít a fent felvázoltakra, itt az ideje, hogy megtudd az igazat.

Egy mesemondó konferencia...

...pontosan ilyen.

Volt szerencsém részt venni jó néhányon, korábbi kóborlásaim során;¹ de az, amelyikről most mesélni szeretnék Neked, innen van az Óperencián, jóval közelebb kicsiny otthonunkhoz.

2009. augusztus 5–7. között rendezték meg Lausanne-ban a második Európai Mesemondó Konferenciát.

A rendezvény magját az alakulófélben lévő, babacipős-rugdalozó FESZT alkotta, ami Fehérlófiát megszegyenítően életerős csecsemőnek bizonyult. A frappáns rövidítés mögött a *Federation For European Storytelling* elnevezés rejtőzik – *Szövetség az Európai Mesemondásért*.

Mert ilyen is van ám!

¹ Ld. Tündér Ilona és az indiánok, *Fordulópont* 39.

A statisztikák röviden:

77 mesemondó (avagy több, avagy kevesebb, de a hetvenhét kedves a magyar léleknek, és gondolhatjátok, hogy hetven-egynéhány mesélőt olyan könnyű összeterelni, mint pudingot szögezni a falra), életkorukat tekintve 23 (jómagam) és 80-egynéhány között.

A résztvevő országok (összesen 20): Ausztria, Svájc, Csehország, Dánia, Anglia, Franciaország, Németország, Norvégia, Belgium, Görögország, Magyarország, Írország, Olaszország, Hollandia, Portugália, Skócia, Spanyolország, Svédország, valamint külső szemlélő-

ként Kanada és Kuba. Magyarország idén első alkalommal vett részt a gyűlésen, egy fővel (találgassatok, ki lehetett az); újak voltak rajtunk kívül a csehek és a portugálok is.

Tizenhat nyelvet beszéltünk; bizátok csak egy csapat mesemondóra, hogy fordítsanak egymásnak! A konferencia hivatalos nyelve az angol és – a helyszínre való tekintettel – a francia volt.

*...a mese
– legenda, sztori,
mítosz, történet –
nemzetközi valuta...*

Téves elképzelés, hogy három napon keresztül csak ültünk és meséltünk.

A konferencián komoly és kemény munka folyt: egy összeurópai szervezetet próbáltunk felépíteni a több tucat különböző nézőpontból, véleményből; az egyes országok saját kezdeményezéseiből (többen úgy érkeztek, hogy évtizedes mesemondó fesztiválok és stabil szervezetek álltak már a hátuk mögött, mások számára még teljesen új volt a szervezett mesemondás ötlete), és abból a számtalan eltérő hagyományból és kulturális háttérből, amikből érkezünk. Mert egy-egy ország több emberrel is képviseltette magát: a legjobban talán a spanyolok tették a dolgukat, akik között volt egy katalán és egy baszk hölgy, egy dél-amerikai úriember, és a különféle spanyol régiók mesélői is.

De megint elkalandoztam...

Összehangolni a megbeszéléseket nem volt egyszerű; ha valaki érezte már a bőrén Bábel történetét, az tudja, miről beszélek. Nagy szerencsénk, hogy egytől-egyik lelkesek és elszántak voltunk... na meg az is, hogy a mesemondó olyan fajta, aki gyorsan köt barátságokat. A harmadik napra már mindenki ismert mindenkit, és feszültségnek nyoma sem maradt; a szavazás és szervezés kifárasztott minket, de meglett az eredmény. Aki kíváncsi rá, elolvashatja az alapító okiratot és a konferencia egyéb eredményeit a <http://storytelling.eu> honlapon. Jelen pillanatban kicsiny hazánk a Kelet-

Európa Mesemondói alcsoport oszlopos tagja, Ausztriával és Csehországgal együtt; tanúsítom, hogy mindketten nagyon lelkesek, és máris remek terveket szövögetnek jövőbeli együttműködésekre nézve. A lehetőségek száma végtelen.

Egyébként pedig...

Ültünk és meséltünk.

A fontos dolgok minden konferencián a kulisszák mögött történnek – Lausanne sem volt ez alól kivétel. Azok, akik hozzám hasonlóan először jártak a rendezvényen, idejük legnagyobb részében az ismerkedéssel voltak elfoglalva; arra pedig rengeteg alkalom adódott, reggeli-ebéd-vacsora közben, esti borozásnál a Genfi-tó partján, hosszú belvárosi séták alatt, és a megbeszélések szüneteiben. Második, harmadik idegen nyelvek mondatai között botladoztunk, és élveztük; meséltünk egymásnak a szülőföldünkről, összehasonlítottuk, ki merre járt már a nagyvilágban, játszottunk, fényképeztünk és nevtünk, és természetesen egész hétvégén le sem tettük a mese fonalát.

A mese – legenda, sztori, mítosz, történet – nemzetközi valuta. Értékes, egyedi, kimeríthetetlen; és egy olyan helyen, mint a FEST, az ember biztos lehet benne, hogy egyenlő értéket kap vissza. Több tucatnyi új mesét tanultam és hoztam haza – és ezek csak azok, amik első hallásra megragadtak. Cserébe adtam én is a mieinkből, legyen, amit svédek, portugálok, olaszok hazavihetnek magukkal emléke. Tudtam, hogy minden mesénk jó kezekbe kerül.

Kis András (9 éves, Gyergyóalfalu, Románia) rajza

Hogy innen hogyan tovább?

Hát, mindenekelőtt, 2010 nyarán újból összeülünk. Megbeszéljük, egy év alatt ki mire jutott, és összegyűjtünk minden új ötletet. A FEST elsősorban azért van, hogy segíthessünk egymásnak: fesztiválokat szervezni (mit szólnátok egy Magyar Mesemondó Fesztiválhoz?), közös fellépéseket és multikulturális műsorokat összeállítani (nyár óta már több ilyen együttműködés van alakulóban), népszerűsíteni a műfajt (írott, nyomtatott, vizuális és egyáltalán mindenféle formában).

A lehetőségeinknek csak egy kontinensnyi hivatásos mesemondó kreativitása szab határt. Ha szab.

Hát, így néz ki a világ egy mesemondó szemén keresztül:

Képzeltetek egy egy hatalmas, sokszínű pókhálót: minden ponton, ahol két szál találkozik, egy-egy mesemondó található. Ha valami megreppen, arról hamarosan a háló összes pontján tudnak; akármerre indulsz el, nem haladhatsz máshogyan, csak embertől emberig. Akármerre jársz a világban, elég meghúznod a hozzád kapcsolódó, láthatatlan fonalat, és a hívásra valaki válaszolni fog; vándor mesemondóként otthonod van minden országban, ahová csak beteszed a lábad.

Először én sem hittem el; de látva, mennyi kiváló előadóművész és elhivatott meserajongó gyűlt össze egyetlen ilyen konferencián, hogy előre mozdítsa a nemzetközi történetmondás ügyét, azt kell mondanom, büszke vagyok Európára. Mert rengeteg különféle, színes és érdekes hagyomány áll mögöttünk, és annyi történet, mint égen a csillag: annyi kell csupán, hogy kapcsolatokat építsünk, nem szervezetek és alapítványok, nem honlapok és kiadványok között, hanem úgy, ahogyan a műfaj megérdemli: szemtől szembe, embertől emberig. Megtalálni a módját, hogy visszakerüljön a köztudatba, amit nem is olyan régen még mindenki tudott, és amit valójában még most is tud mindenki, aki a vasárnapi ebéd mellett családi anekdotákat mond el újra és újra, vagy esti mesét olvas az ágy szélén ülve.

Ha pedig egyszer megszületett a pókháló, már nincs más hátra, mint tenni azt, amihez mi, mesemondók, a legjobban értünk: hírül adni mindenkinek, akivel találkozunk, és minden módon, ahogyan csak lehet, hogy *mesemondók márpedig vannak*.

És ez egy igaz történet.

*Zalka Csenge Virág
A Tarkabarka Hölgy, mesemondó
www.zalkacsenge.hu
<http://tarkabarka.blogspot.com>*